

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש יט טבת תשע"ח: הדלקת נרות: ירושלים 4:14 תל-אביב: 4:28 חיפה: 4:17 מוצאי שבת: ירושלים: 5:30 תל-אביב: 5:31 חיפה: 5:29 ר"ת: 6:07

פרשת שמות

נושא בעול עם חברו

"כמו הבת שלי ממש!"

פעם באה בת יתומה, ממוסד אור החיים אשר בבני ברק, לפני רבינו הגרא"מ שך זצ"ל וביקשה ליטול ממנו עצה בקשר לשידוך שהוצע לה. הרב שך הבטיח לברר על הבחור המדובר ולהשיב לה תשובה.

ואולם הרב שך לא התקשר, כמקובל, לראש הישיבה בה לומד הבחור כדי להתעניין אצלו על הבחור, אלא נסע בעצמו לירושלים, כדי להפגש עם ראש הישיבה באופן אישי.

כשראה ראש הישיבה את הרב שך הביע את פליאתו: "עד כדי כך? וכי לא היה יכול למסור את כל האינפורמציה הדרושה באמצעות הטלפון? מדוע הוצרך הרב שך לטרוח ולעלות לירושלים כדי לברר על הבחור?"

השיב לו הרב שך: "הסכנת ושמע! הלא אילו היה מדובר בבתי, בוודאי לא הייתי סומך על שיחה טלפונית, שכן כדי לקבל תמונה מושלמת חייבים לשבת עם מי שמדבר עם מי שמסר את המידע פנים אל פנים, להתרשם היטב וללכד את הנושא בצורה מקיפה.

"דע לך" – הפטיר הרב שך – "כי בת יתומה ממוסד "אור החיים" היא כמו הבת שלי ממש!"

מתוך מאמר

"הרי גם שמחתי היא..."

הגה"צ רבי אברהם גרודזינסקי זצ"ל ביקר פעם אצל בני משפחתו בוארשא. באו בני המשפחה לקבל פניו. ישבו ושוחחו ופתאום הביט רבי אברהם בשעון והתחיל לשיר, ומהשיר עבר לרקוד כשעה ארוכה, לתמיהתם של בני המשפחה שלא הבינו פשר השמחה הזאת...

כאשר חזר רבי אברהם והתיישב במקומו, הסביר: "כעת מתקיימת חתונתו של תלמיד בסלבודקה, אותו אני יכול לשמח, שהרי אני רחוק משם, אבל אני יכול לשמוח בשמחתו גם מכאן, שהרי גם שמחתי היא!"

תורת אברהם

להרגיש ולהשתתף בצערו של חברו

או בשמחתו ולשאת בעול עמו !

נלמד מהפסוק: "ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם" (פרק ב-יא)

וכתב רש"י: נתן עיניו ולבו להיות מיצר עליהם. הנה כי כן, משה רבינו לא הסתפק בעצם הידיעה על סבלותם של בני ישראל וההשתתפות מרחוק בצערם אלא "נתן עיניו ולבו". כלומר: יצא מארמונו המפואר והשליח של פרעה, כדי לראות בעיניו ולחוש בגופו את סבלות אחיו המעונים, ולסייע להם בפועל כאילו היה אחד מהם.

בברכת חתנים אומרים: "שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצריך בגן עדן מקדם" ויש להבין: מה היא השוואת השמחה של החתנים לשמחתו של אדם הראשון, מה היה מיוחד בשמחה זו?

אלא י"ל ששמחת אדם הראשון היתה שמחה שלמה, שכל הבריאה כולה היתה שותפה בשמחה זו ולא היה יוצא מן הכלל כמבואר בדברי חז"ל במדרש. על כן מבקשים שגם שמחתו של החתן עתה תהיה ככל היותר נחלת הכלל, שירבו המשתתפים באמת בשמחתו מתוך אחוה ורעות וממילא תגדל השמחה.

מטעם זה אמרו חז"ל (ברכות ו:) ש"כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בחמשה קולות" משום שסעודות חתן יש בה בשר ויין כמבואר בגמרא (כתובות ד:) וזה צריך לעורר שמחה בלב הסועד כלפי החתן שמסעודתו הוא נהנה כי אין שמחה אלא בבשר ויין, וממילא תגדל השמחה לשמחת הרבים, ואם למרות הנאתו מהסעודה אינו שמח בשמחת החתן, סימן שפגום הוא ב"בין אדם לחברו" ועובר בחמשה קולות.

ומובן לפי זה שאם משמחו זוכה לתורה שנתנה בחמשה קולות (ברכות שם) משום שאם שמח בשמחה זו מקיים את אחד ממ"ח קניני התורה "נושא בעול עם חברו".

ולכן נפסק בשו"ע (קלא-ס"ז:) נהגו שלא ליפול על פניהם לא בבית האבל ולא בבית החתן ולא בבית הכנסת ביום מילה ולא כשיש חתן. והוסיף המשנה ברורה (ס"ק כג:) "ולא כשיש חתן, משום דמצוה לשמוח עמו". וממילא נמשכת השמחה לכל הנלוים עמו.

למדנו מכל זה שהמצוה לשמח חתן היא שהציבור עצמו ישמח בשמחתו של החתן ורק אם שמחים באמת בעצמם, נחשב שכולם בעלי השמחה ממש, ואז בצדק פטורים הם מלומר תחנון.

מעלה לאדם המוסר עצמו להצלת הזולת ולמען עשיית חסד עמו !

נלמד מהפסוק: "ותיראן המילדות את האלוקים ולא עשו כאשר דיבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים" (פרק א-יז)

ואמרו חז"ל (סוטה יא): "לא דיין שלא המיתו אותם אלא אף סייעו להחיותם. היו מספקות להם מים ומזון". ומובא במדרש: "וכי מאחר שלא עשו כאשר דיבר אליהן אין אנו יודעים שקיימו את הילדים, למה הוצרך הכתוב לומר ותחיין את הילדים: יש קילוס בתוך קילוס, לא דיין שלא קיימו את דבריו אלא עוד הוסיפו לעשות עמהם טובות. יש מהן שהיו עניות, והולכות המילדות ומגבות מים ומזון מבתיהן של עשירות ובאות ונותנות לעניות, והן מחיות את בניהן. הוא שכתב "ותחיין את הילדים". (מד"ר - שמות א-טו)

פלא הוא, היאך זה שהמילדות סיכנו עצמן ולא חששו מאזהרתו של פרעה שלא להחיות את הילדים? ולא עוד אלא שהוסיפו לעשות טובות שכלל לא היו חייבין לעשותן מדינא. ואם משום שחששו להמית הילדים כי גם בן נח מצווה על רציחה, הרי היו יכולים להתפטר מתפקידן באמתלאות שונות?

וביותר צריך להבין בפסוק להלן "ויהי כי יראו המילדות את האלוקים ויעש להם בתים" (א-ב), מדוע לא הוזכר מאומה מהמעשה הנשגב הזה שעשו המילדות בפועל, שהחיו הילדים תוך כדי נטילת סיכון אישי ואשר בגין כך קיבלו שכר, ותחת זאת הוזכרה רק יראתן את האלוקים, הרי לכאורה, העיקר חסר מן הספר?

נראה לנו לבאר זאת עפ"י ב' יסודות גדולים שכתבו המלבי"ם זצ"ל ובעל ה"מאור ושמש", שמהם יפתח צהר גדול להאיר ולהבין עוד הרבה עניינים נוספים בתנ"ך, כדלהלן. ואלו הם ב' היסודות:

יסוד א) כתב ה"מאור ושמש" (פרשת וישלח) כי "כשהאדם ירא מה' אינו מתירא משום דבר המפחיד, כי כל מיני יראות הנמצאים בעולם הזה כדי לעורר עצמו ליראת ה' הרוממות, וממילא כשיש לאדם יראת הרוממות מהש"ת אינו מפחד משום דבר בעולם, כי אי אפשר לשום דבר המפחיד לשלוט באדם הירא מהש"ת. עכ"ל.

נוסיף רק, שיסוד גדול זה, יש לו השלכה מעשית, שלא רק שאינו מפחד בפועל, אלא גם **אין סיבה** לפחד (כפי לשון ה"מאור ושמש" בסוף דבריו ששום דבר המפחיד אינו שולט באדם) וזהו בעצם מה שהאריכה התורה הרבה בפסוקים המדברים על יציאת ישראל למלחמות שלא יהיה להם כל מורא ופחד מהאויב כי ה' הוא ההולך לפניהם ועמהם, וממילא מובטח שינצחו. והיינו כשירגיש האדם שלא כוחו ועוצם ידו מסייעים במלחמה אלא רק הקב"ה - וזה ע"י יראת הרוממות - אזי מנצח הוא את האויב ללא מורא ופחד!

יסוד ב) המלבי"ם על הפסוק בתהלים (ק"ב-א) "אשרי איש ירא את ה' במצוותיו חפץ מאד" מפרש: "יש הבדל בין ירא מה' ובין ירא את ה', שירא את ה' מורה שירא יראת הרוממות, לא יראת העונש - המצוין במ"ם השימוש. כי הירא מה' אינו חפץ במצוותיו, רק שמוכרח לעשותם מיראת העונש או בעבור תקוות הגמול, לא עבור החפץ במצוה עצמה, אבל הירא את ה', חפץ במצוותיו מאד". עכ"ד.

מעתה מיושבות היטב ב' הקושיות שהקשינו בענין המילדות, שהרי אצל המילדות כתוב "ותראן המילדות את האלוקים" (ולא "מאלוקים") ומכיון שעפ"י המלבי"ם לשון זו מורה על יראת הרוממות, ומכיון שה"מאור ושמש" כתב שמי שיש לו יראת הרוממות אינו מפחד משום דבר בעולם, כי לא שולט באדם שום דבר המפחיד. לכן לא יראו המילדות כלל מפרעה ולא הרגישו שמסכנים עצמן, ולכן שיבחנו הכתוב רק על כך שיראו יראת הרוממות כלשון הכתוב "ויהי כי יראו המילדות את האלוקים"... שזה היה הגורם המכריע למסירותן.

בדרך זו, ועפ"י ב' יסודות אמיתיים אלו, זכינו להבין היטב את כל מהלך המעשה שהתרחש עם יונה הנביא. (ומהו ראייה למלבי"ם ול"מאור ושמש"): יונה הנביא, כידוע, קם לברוח תרשישה ונכנס לאוניה המפליגה לתרשיש, ויהי סער גדול בים והאוניה חישבה להשבר. "ויראו המלחים ויזעקו איש אל אלוהיו"... "ויונה ירד אל ירכתי הספינה וישכב וירדם"...

להחיות את האנשים...

פעם נמצאו שטרות מזוייפים בדירה השייכת לקהילה, בעיירה הסמוכה לפרשבורג. נערכה חקירה נמרצת ומקיפה, החלו לחקור את ראש הקהל וסיימו בשמש. חיפשו בחורים ובסדקים, עד שהחקירה נשאה פרי:

במרתף חורבה השייכת לקהילה נמצאה מכונת הדפסה, ולצידה אוצר שטרות מזוייפים. מיד נערכו מעצרים המוניים, אסרו את ראשי הקהילה פקידה ועובדיה, ואיימה עליהם סכנת מאסר ממושך.

בהגיע השמועה לפרשבורג, נכנס בעל החתם **סופר** לעובי הקורה. הוא טען שמכיר את העצורים וכי הם אנשים כנים וישרים ובטוח הוא שאין ידם במעל. זיפני כספים ניצלו את החורבה השוממת כמקום מסתור, ואותם יש לחפש ולגלות.

השיבו השילטונות: "רבה של פרשבורג אינו יכול לערוב בעד יושרם של בני עיירה אחרת. אך אם רבם יהא מוכן להעיד בשבועה שידיהם נקיות, נשחררם.

נועד החתם **סופר** עם רב הקהילה ובישר לו את הבשורה. נתכרכמו פני הרב: אמנם גם הוא מאמין בחפותם, אבל להשבע על כך? הרי הוא מימיו לא נשבע אפילו לדבר אמת...

הזדקף החתם **סופר** מלא קומתו וזעק: "יהודים נמקים בכלא, ידיהם אסורות בנחשושתיים. מצפה להם משפט קשה ומאסר ממושך. בנות ישראל נמקות ברעב ואין מי שיפרנסן, ואילו כבודו דואג לנוחותו בעולם הבא! יאמין לי ידידי, כי בעיני הש"ת חשוב שיחרורם מהכלא יותר מתענוגיו של הרב בעלמא דאתי!"

נבעת הרב מקפדנותו של החתם **סופר**. הוא נשבע לחפותם של האנשים והם שוחררו ממאסרם.

הגדת החת"ס

התמסר בכל נפשו להצילו...

בתחילת המלחמה העולמית הראשונה שבין רוסיה לגרמניה, למד בישיבתו של **החפץ חיים** בחור מגרמניה, בשם **אפרים לייבוביץ**. בלש מסויים שרצה להראות הצלתו בריגול, התיידד עם תלמידי הישיבה, וכשנודע לו על אזרחותו הגרמנית של אותו בחור, מצא הזדמנות להכניס בכיסו תוכנית של מבצר קובנה.

באותו לילה הקיפו אנשי צבא רוסיה את אכסנייתו של התלמיד ומצאו בכיסו את התוכנית... מיד אסרו אותו, וכל מנהלי הישיבה והחפץ חיים בראשם, עמדו תחת חשד של מעורבים באותו עסק ריגול. לתלמיד היה צפוי עונש מוות.

החפץ חיים לא התחשב בזה שהתערבותו לטובת הבחור עלול לעורר חשדות רציניים. הוא התמסר בכל נפשו להצילו. הוא נסע בעצמו לפרטבורג להשפיע על עורך דין ידוע שיקבל עליו לטפל במשפט, כי שום עורך דין לא הסכים להתערב בעסק מסוכן כזה.

כשהתקיים המשפט בשנת תרע"ז נגד הבחור, הופיעו בבית המשפט, החפץ חיים וחתנו **רבי צבי לוינסון** זצ"ל, וכן הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל, והעידו שהם בטוחים שהוא חף מפשע. הנאשם נידון לבסוף לעשר שנות עבודת פרך.

כששמע הח"ח את פסק הדין, הודה להש"ת שהצילו מעונש מות, ובאשר לעשר שנות המאסר צחק ואמר: "שוטים שכאלה! וכי יודעים הם השלטונות שיחזיקו מעמד אף עשרה חודשים? וכי הם בטוחים אף בעשרה שבועות?"

ואמנם לאחר חודשיים, בכ"ב אדר תרע"ז, התחוללה המהפכה ברוסיה ומיגרו את הקיסר מכסאו, והנאשם שוחרר מכלאו.

עפ"י תנח"מ

היחיד שבידו לעשות...

בימי מלחמת תש"ח, כששרר מחסור חמור במזון, היה הגאון **רבי עזרא עטיה זצ"ל**, רץ, מתרוצץ, ומתאמץ בכל כוחותיו הדלים, כדי להשיג לתלמידיו מעט מצרכי מזון.

הוא נהג אז לומר: אין הפירוש שחסר מעט אוכל, אלא חסר מעט תורה שעליה העולם עומד, ועל זה מי יתן את הדין, אם לא מי שבידו לעשות!

לדעתו של רבי עזרא, היחיד שהיה בידו לעשות, זה הוא עצמו. והיה זה לפלא, שהוא בגופו הצנום והרזה שכולו עור ועצמות, הרגיש שעליו מוטל לטרוח בדבר, ועם זאת - כל טרחתו הגדולה היתה כאפס בעיניו, לעומת מעט התורה שתתווסף בעולם.

המורה

"שמא יתרחש ניסא"...

דעתו של **כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג - רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל** היתה, שמכיון שנפסק להלכה (או"ח סימן שכט) שאם מצאו אדם חי שנפגע במפולת וראשו מרוצץ, חייבים לחלל עליו את השבת ומפקחין עליו "כדי שישמור שבתות הרבה"...

אף שבמצבו אין סיכוי שיחיה יותר מ"חיי-שעה" ולא יספיק לשמור אפילו שבת אחת... בכל זאת, טען האדמו"ר שבהוראתם זו של חז"ל גרמו לשידוד מערכות בבריא, עד כי בניגוד לכל התחזיות עלול שיתרחש נס והחולה יחיה!

"מכאן" - קבע האדמו"ר - "שעפ"י השקפת התורה, המושג הנפוץ "חשוד-מרפא" אינו מבוסס כלל, ואין בו כדי להתיר לרופאים שינהגו בחולה האנוש, כאילו היה חסר סיכויים לחיות, שמא יתרחש לו נס מחוץ לדרך הטבע!"

ומעשה באשה יהודיה בת 75 משוויץ שלקתה ב"אירוע מוחי" והרופאים בחו"ל קבעו שהיא הגיעה לסוף הדרך ועל ילדיה לסעוד את אמם בימיה האחרונים.

החליטו צאצאיה להעביר אותה לדירתם בנתניה, כשהיא מחוסרת הכרה ומחוברת למיכשור רפואי, על מנת שתשיב נשמתה לבוראה בארצו הקדושה כמאמר חז"ל (ירושלמי כלאים פ"ט ה"ד) "לא דומה הפולטה בחיק אמו לפולטה בחיק נכריה"

כאן שכרו להשגחה על האם שירותי אחיות רחמניות מבית החולים "לניאדו" אשר ביוזמהם עצמית פתחו במאבק על הצלת חייה, ואחרי שהועברה למחלקה פנימית במרכז הרפואי, וטובי הרופאים הוזעקו לטפל בה, הוכתר בס"ד מאבקן בהצלחה.

האשה שבה להכרתה, ואחרי טיפול מתאים התאוששה לחלוטין, ולפליאת הרופאים בחו"ל שבה לחיים מלאים במקום מגוריה בשווייץ.

לפיד האש

ופלא עצום הוא: היאך זה יתכן שבכזה פחד נורא, שהאוניה בסכנת טביעה וכל נוסעיה מבוהלים ורועדים ממה שעלול לקרות בכל רגע, מסוגל יונה הנביא ללכת לישון במנוחה ולהרדם: וכאילו לא קרה מאומה, משל שטה לה האוניה על מי מנוחות?

יתכן (בדרך דרש) שזה גופא מה ששאל אותו רב החובל: "מה לך נרדם קום קרא אל אלוהיך"... כלומר: היאך אתה מסוגל להרדם במצב כזה. ב'פאניקה' כזו...! התפלל גם אתה לאלוהיך.

ומה השיב לו יונה הנביא? בדיוק כב' היסודות דלעיל: "עברי אנכי ואת ה' אלוהי השמים אני ירא אשר עשה את הים ואת היבשה" - כלומר: יודעים אתם מדוע אינני פוחד מסערת הים? משום ש"את ה' אני ירא" (לא מ"ה") וכשיש יראת הרוממות מהש"ת: "אי אפשר לשום דבר המפחיד לשלוט באדם"... (כלשון המאמר **ושמש**) כי הים עצמו תחת שליטת הש"ת.

ומה היתה תגובת האנשים אחרי גילוי מרעיש כזה של יונה? "ויראו האנשים יראה גדולה"! (שלא כמו הנאמר קודם רק "ויראו המלחים") והיינו שעתה התווסף להם גם פחד מהקב"ה! ועוד יותר בהמשך שהשיגו "יראת הרוממות" כשראו בעיניהם גדלות ה' ככתוב: "ויראו האנשים יראה גדולה את ה' ויזבחו זבח לה' וידרו נדרים".

יראת הרוממות הזו מהקב"ה, לא רק שמגינה ומצילה מכל דבר מפחיד שישנו בעולם. אלא שבפועל היא מרבה ומאריכה חיים! ומצינו זאת בכמה מקומות. וכדוגמת מה שאמר דוד המלך ע"ה "גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי" והיינו, שה"את ה'" נמצא עמו, ומכח זה גם התייצב מול גולית האימתני ולא פחד ממנו כמו שאמר לו "אתה בא אלי בחרב ובחנית, ואני בא בשם ה' צבאות אלוהי מערכות ישראל".

וכן אמר שלמה המלך במשלי (פ"י-כז): "יראת ה' תוסיף ימים ושנות רשעים תקצרנה" וכפירוש **הגר"א** שם שהפחד והדאגה מקצרים ימיו של אדם. ולכן כשאדם רשע וממילא ירא מכל דבר המפחיד מקצר זה את ימיו, אבל כשירא רק מהש"ת ואינו ירא מזולתו זו סיבה שיתווסף לו ימים.

נוכל לרמוז זאת בפסוק שאמר יוסף לאחיו: "זאת עשו וחיו את האלוהים אני ירא" רמז להם בזה כי אם רוצים לחיות ולא לפחד ממנו וממצרים, יש להם את ה"סגולה" של "את האלוהים אני ירא" (שלפי **המלבי"ם** זוהי יראת הרוממות) וכשישנה ליראה כזו, שוב אין פחד אחר, וזו סגולה לחיים כאמור. (ויש כאן גם רמז לסגולה הידועה של **הגר"ח מוולוז'ין** זצ"ל לחשוב בעת צרה "אין עוד מלבדו")

ויתכן לרמוז יתר על כן, שהרי יוסף הכיר את גבורת אחיו ואת מה שעשו לשכם ולא רצה שיצאו במלחמה נגדו, לכן אמר להם כי יש לו את הכח המגן של יראת הרוממות מהש"ת, שלא ינסו לצאת נגדו.

וכן מצינו אצל אברהם אבינו שהיתה לו יראת הרוממות מהש"ת, כמו שכתוב אחר עקידת יצחק "עתה ידעתי כי ירא אלוהים אתה" ועובדה זו באה לידי ביטוי מעשי שהשכים בבוקר בזריזות לקיים ציווי ה' לעקוד את בנו, אבל זה גם מגלה לנו באיזו אמונה ורוע קיבל את הציווי הזה עד שיכל לישון במנוחה ולהשכים בבוקר.

ומכאן זה של יראת הרוממות - שהיא שלימות האמונה וההכרה שאין בעולם מי שיכול להזיק לו ללא רצון ה', ואין בעולם מי שיכול לעזור לו מבלעדי הש"ת ש"אין עוד מלבדו" ו"אפס זולתו" - יצא אברהם להלחם כנגד המלכים וניצחם! ולכן כשאמר לו מלך סדום "תן לי הנפש והרכוש קח לך" אמר לו אברהם: "הרימותי ידי לקל עליון אם מחוט וכו' ולא תאמר אני העשרתי את אברהם". כלומר: מכיון שלא כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, לא מגיע לי מאומה, וזאת גם כדי שלא תאמר - היד, "אני העשרתי" שלא "עוצם ידי" היא שגרמה לעושר הזה...

וזה מה שלימדה אותנו התורה במלחמת עמלק, שלא יעלה על דעתנו ש"כוחינו ועוצם ידינו" מנצחים במלחמה, לכן הראה זאת משה רבינו בהרמת ידיו לשמים שרק אז ניצחו, וכדברי התנא (במשנה ר"ה) "וכי ידיו של משה עושות מלחמה? אלא כשישראל משעבדין ליבם לאביהם שבשמים היו מנצחים" וכו'.

בדרך זו נבין גם את הפסוק הנאמר בעורכי המלחמה: "מי האיש הירא ורך הלבב ילך וישוב לביתו" (דברים כ-ח). ופירש רש"י: "רבי יוסי הגלילי אומר הירא מעבירות שבידו"... ולכאורה תמוה: וכי רק בידו יש עבירות, הרי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא? ומה פשר הלשון "מעבירות שבידו"? יתר על כן: הרי יכול להרהר בתשובה ולהתוודות על העבירות שבידו ויסלח לו?

אלא לאור האמור, "עבירות שבידו" הכוונה לאותם עבירות שנגרמות מהתכונה הפנימית של "כוחי ועוצם ידי" שזו מדה הפוכה מיראת הרוממות המגינה בעת צרה, וכשמרגיש שאין לו את היראה הזו עליה נאמר "יראת ה' תוסיף ימים" אלא יש לו את הפחד הטבעי שיש לרשעים מהאויב, יש בזה אכן סכנה גדולה עבורו, ולכן ילך וישוב לביתו.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

בדרך! / הרב נפתלי וינברג

* * *

לא פעם אנו שומעים על בחור-ישיבה שאומר שהר"מ או המשגיח שלו אמרו לו "אתה שווה 600,000 שקל". במקרה כזה, גם אם הבחור לא חשב זאת מעצמו, האם נצפה ממנו שלא להשתכנע? במהירות האור הוא מגיע למסקנה אני אכן שווה את זה, ועל סמך זאת דוחה בנות ישראל מושלמות וצדקניות. וכאן נשאל בכאב: מנין נובע הדבר הזה, ממקור של טוב או חלילה?...

אם זה נכון שכך יעצו לו רבניו, למרות שחושבים שהם עוזרים לבחור, לדעת הרבה מגדולי ישראל הם טועים וגורמים לו ולעם ישראל נזק עצום כפי שרבי אהרן לייב זצ"ל אמר, ובפרט בטווח הארוך. ולאידך גיסא אם מציעים לבחור סידור מלא והוא מסרב זה מראה על בחור איכותי מאוד.

האם זה מה שתכנן מרן החזון איש זצ"ל כאשר ביסס וייסד את עולם התורה? האם הוא התכוון חלילה להותיר אלפי בנות ישראל שילבינו פניהן ושערותיהן? גם ילד קטן מבין שלא לזאת כיוון החזון איש, אפילו ילדה קטנה יכולה להבין שהמראה במקרה הזה עקומה!

מה בדיוק מונח מאחורי הדרישות הכלכליות? מה בדיוק מצפים מאבי הבנות? הלוואי גם אם ימכור איש את ביתו (צעד שלא נדרש להכתיב מאדם גם לא במצבי קיצון) זה לא יספיק לכל הבנות! אז מה בדיוק מציעים לזו לחץ דם? סוכרת? מחלות לב? אירוע מוחי? רח"ל.

רבי אהרן לייב זצ"ל מאוד כאב את המצב. לא היה בידו לכפות אף אחד, אך הוא הביע את דעתו הברורה והצלולה יותר מפעם אחת - ובמילים תקיפות למדי.

* * *

אמנם, המצב התחיל להשתנות לטובה לפני מספר שנים. גם לנו היה חלק בכך בזכות עשרה, או יותר, מאמרים נוקבים שפרסמנו בענין. בשעתו נערכו כנסים ברחבי הארץ, והענין החל לחלחל לדעת הקהל. אך המחלה עודנה קיימת. עדיין שומעים על מחנכים בישיבות שמעודדים בחורים לדרוש - וכדי בזיון וקצף.

לאחרונה הגיע לאוזני שמעה של שדכנית יקרה שתחיל, אשר מתמקדת במשפחות שלא מדגישות את הנושא הכספי. משפחות שרוצות להמשיך לחיות גם אחרי נישואי הילדים... קיבלנו את רשותה לפרסם את פרטיה, בתקווה שכך נהיה שותפים בהקמת עוד כמה בתים נאמנים בישראל בדרך המסורה והאמיתית.

גב' א. גולדנטל 054-221-4437

אנו פונים מכאן לכל שדכן / שדכנית שמעוניין לרכז ולטפל בהצעות "ללא דירות", לכתוב לנו ונשמח לפרסם זאת לתועלת הציבור.

לאחרונה התבקשתי לכתוב על נושא חשוב. משמים גלגלו שזה יהא סמוך להסתלקותו של מרן רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זי"ע, שהנושא הזה היה קרוב לליבו.

* * *

מאות אלפי איש זרמו לבני-ברק מהרגע-להרגע. אף אחד עדיין לא ספר את נחילי האדם שנתקעו בדרך. למרות שהוא מצדו רשם בצוואה "מספיק שיהיו רק עשרה אנשים בהלוויה"... בכל-זאת ביקשו כולם לחלוק כבוד למנהיג האהוב!

מתוך נקודה זו נאמר: אם חפצים לכבד את דמותו, הדרך הכי נכונה ומדויקת לעשות זאת היא פשוט **לצעוד בדרכיו וזה אף לפני לימוד משניות או אמירת תהילים לע"נ**.

אולי נפתח את הנושא בחידה הבאה: השבוע - לפני 74 שנה - התקיים בציריך שבשווייץ שמחת נישואיו של רבי אהרן לייב. כמה מוזמנים השתתפו שם לדעתכם?

15 מוזמנים בלבד! בשל דרישתו של רבי אהרן לייב זצ"ל לחיסכון בהוצאות, שמומנו מכספי צדקה של נדיבים יהודים מקומיים (ספר אעלה בתמר - בריסק עמוד רל"ד)

וכן. זה לא מנע ממנו לצמוח גדול-הדור!...

* * *

כל ימיו ברח רבי אהרן לייב זצ"ל מן הכבוד והגאווה ומרמת-חיים גבוהה. התנגד לדרישות "סידור-מלא" מצד חתנים, ובז בכל הרמ"ח והשס"ה בתרבות הפינוק שהפכה להיות מקובלת בשנים האחרונות. חתם במו ידיו על איסור לעודד בחור לדרוש דירה. ומי שעושה זאת? יזכה לא פחות לתואר רשע מרושע. רח"ל. "מה הוא רוצה?" שאל בכאב "שהורי הכלה ימותו!"

אמנם, מסתבר שיותר קל ללמוד משניות לעילוי נשמתו, מאשר לחקות את אורחות חיי הסגפניים - אבל עלינו לכל הפחות לצעוד בכיוון הנכון! להתבונן בתמורות הרבים שהציב - עליהם מופיעים ערכי צניעות, וויתור ומסירות נפש בעד השלום.

בהיותו זקן מעל גיל גבורות (העובדה שבחסדי השם האריך ימים לא הופכת אותו לצעיר בגיל זה...) נטל את כל שמונים ושלוש שנותיו ויצא למסע בארה"ב יחד עם כ"ק אדמו"ר מגור שליט"א. מסע משותף זה היווה הכרזת-שלום דרמטית בציבוריות השסועה עד אז. בשנים הבאות הם יצאו שוב למסעות משותפים בארה"ב, קנדה וצרפת. זה לא היה קל עבורו, זה היה מחליש, מעייף ומתיש (באחד המסעות אושפז בבית"ח 'מאונט סיני' במנהטן בחשד לאירוע לבבי) אך הכל היה כדאי עבור בשורת השלום והאחדות.

אנו רוצים לפעול לעילוי נשמתו? לא נסתפק בלימוד משניות בלבד! נחיה בשלום, בצניעות ובפשטות לעילוי נשמתו! נמחק מהלכסיקון שלנו את צמד המילים "מגיע לי"

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**